

2015W1495

12 november 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats];
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te
Leiden,

tegen:

pater [naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Congregatie van het Heilig Sacrament.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 8 juli 2015.

Op 16 augustus 2015 is bij de griffie een kort verweerschrift ingekomen van aangeklaagde.

Op 31 augustus 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], provinciaal van de Congregatie van het Heilig Sacrament.

Op 18 september 2015 is bij de griffie een aanvullend verweerschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg, namens aangeklaagde.

Op 1 oktober 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is met zijn partner [naam] verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mr. Van Duyneveldt-Franken.

Aangeklaagde heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. Baetens voornoemd. Betrokkenen hebben hun standpunten toegelicht.

2. De klacht

2.1. Klager was van [jaartal] tot [jaartal] leerling van het [internaat] te [plaats].

Tijdens de rit naar het internaat werd klager door zijn vader, die werkzaam was in de [sector], gewaarschuwd voor de broeders. Die zouden hem wel eens als een makkelijk slachtoffer kunnen zien en hem te veel genegenheid geven.

2.2. Aangeklaagde was groepsleider op [internaat]. Klager stelt in het schooljaar [jaartal-jaartal] te zijn misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde nam hem op enig moment apart en vertelde hem dat er schaamluis was geconstateerd en dat klager daarop gecontroleerd moest worden. Klager werd hierop meegenomen naar de kamer van aangeklaagde boven het internaat. Hij moest daar op bed gaan liggen en zijn broek uit doen. Aangeklaagde betastte hem vervolgens uitvoerig in zijn schaamstreek. Dit is ongeveer vijf keer gebeurd. Klager vatte dit aanvankelijk op als een soort doktersonderzoek. Op een gegeven moment vroeg aangeklaagde onder het mom van seksuele voorlichting aan klager of hij zichzelf wel eens aftrok en of hij met zichzelf speelde. Aangeklaagde vroeg of hij het anders zou voordoen bij klager. Klager vond dit erg onprettig, heeft direct zijn broek aangetrokken en is, hoewel aangeklaagde protesteerde, weggegaan.

2.2. In de week daarna stuurde aangeklaagde klager voor straf naar huis omdat hij stiekem had gerookt. Klager moest in het bijzijn van aangeklaagde zijn vader bellen om opgehaald te worden. Tegen de verwachting van klager in was zijn vader blij en enthousiast om te horen dat hij een weekend naar huis kwam. Klager werd hierdoor emotioneel en vertelde zijn vader over het misbruik door aangeklaagde. Zijn vader heeft vervolgens een stevig gesprek gevoerd aan de telefoon met aangeklaagde. De maandag daarna is klager teruggegaan naar het internaat. Hij heeft aangeklaagde niet meer gezien en is na het betreffende schooljaar van het internaat vertrokken.

2.3. Hoewel de herinnering is blijven hangen, voelt klager zich niet beschadigd door hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan. Hij heeft het gevoel dat hij de regie heeft kunnen houden en sterk genoeg was om op tijd weg te komen. Ter zitting heeft klager nogmaals zijn waardering uitgesproken voor de reactie van zijn vader toen hij hem vertelde over het misbruik.

2.4. Klager wil met zijn klacht aan de orde stellen dat dit binnen de kerk is gebeurd en dat dit niet mogelijk zou moeten zijn. Klager heeft ter zitting aangegeven dat hij ervoor heeft gekozen om zijn melding om te zetten in een klacht teneinde het instituut "Kerk" erop te wijzen dat zoiets echt niet kan. Klager hoopt met het doorlopen van de onderhavige klachtenprocedure een bijdrage te leveren om doofpotpraktijken te stoppen. Ten slotte wenst klager dat zijn klacht wellicht een ander kan helpen die iets soortgelijks is overkomen.

3. De reactie

3.1. Aangeklaagde heeft in zijn verweerschrift d.d. 16 augustus 2015 geantwoord dat hij zich noch de persoon van klager noch het gebeurde, inclusief het telefoongesprek met de vader van klager, kan herinneren. Sinds zijn tweede herseninfarct is zijn geheugen achteruit gegaan. Als aangeklaagde klager heeft gekwetst, dan wil hij daarvoor alsnog spijt betuigen en oprechte excuses aanbieden.

3.2. Pater [naam] heeft in zijn reactie d.d. 26 augustus 2015 aangegeven dat bij de Congregatie inmiddels 3 andere klachten bekend zijn tegen aangeklaagde. De eerste klacht dateert uit [jaartal]. De Beoordelings- en Adviescommissie achtte destijds de conclusie gewettigd dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik en heeft onder meer geadviseerd te voorkomen dat aangeklaagde in de positie wordt gebracht dat hij in de uitoefening van zijn pastorale taken individuele contacten met jongeren heeft. In [jaartal] is er wederom een klacht van seksueel misbruik tegen aangeklaagde ingediend, waarna

aangeklaagde is ontslagen als overste van de gemeenschap in [plaats], hij de sleutels van het persoonsarchief moest afstaan en besloten is dat zijn lidmaatschap als lid van het Provinciaal bestuur werd opgeschort.

Noch uit het archief van de Congregatie noch uit onderzoek van de Commissie Deetman zijn aanwijzingen naar voren gekomen van seksueel misbruik door aangeklaagde.

3.3. Mr. Baetens heeft in het aanvullend verweerschrift d.d. 16 september 2015 gemeld dat het lastig is om het klaagschrift inhoudelijk te bespreken met aangeklaagde. Het lange termijngeheugen lijkt niet altijd scherp aanwezig. Hij kan zich de naam van klager niet herinneren. Volgens eigen zeggen is aangeklaagde ook na sluiting van het internaat in [plaats] gebleven tot [jaartal] en heeft hij, voor zover hij zich kan herinneren, steeds lesgegeven. Ook leidde hij een eigen groep en was de groepsleider tevens een soort ziekenbroeder voor de eigen groep. Ook was het zijn taak om de jongeren enige seksuele voorlichting te geven. Dat laatste was voor hem een ongemakkelijke opdracht en indien zijn gedragingen daarbij als grensoverschrijdend zijn ervaren, betreurt hij dit zeer, omdat hij nooit de intentie heeft gehad om wie dan ook schade toe te brengen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat het door klager gestelde feit moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zevenenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door de gezondheidssituatie van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Aangeklaagde heeft klager ongeveer 5 keer naar zijn kamer laten komen om hem te controleren op schaamluis en heeft aldaar klager in zijn schaamstreek betast. Daarna vroeg aangeklaagde ineens onder het mom van seksuele voorlichting of klager wel eens masturbeerde en vroeg of hij het anders zou voordoen bij klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van de zus van klager, [naam]. Zij verklaart dat zij in 1967 van haar vader heeft gehoord dat klager voor straf naar zijn ouders moest bellen omdat hij stiekem gerookt had. De vader hoorde echter aan de stem van klager dat er iets niet klopte en vroeg hem wat er was. Klager vertelde hem toen dat [aangeklaagde] wilde dat hij (met zijn broek uit) met zijn piemel speelde en dat hij dat erg onprettig vond en heeft weten te voorkomen (of: niet heeft toegelaten). Hierop is de vader direct telefonisch in gesprek gegaan met [aangeklaagde]. De vader heeft het voorval tevens verteld aan zijn broer, heerom van klager en aan zijn zus, waarop aangeklaagde, volgens de zus van klager, op instigatie van haar heerom is overgeplaatst. Vervolgens is er thuis ook kort over gesproken toen klager naar huis kwam. Voorts wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van zijn psycholoog de heer [naam]. Hij verklaart dat klager hem in 2014 heeft verteld over de situatie met de vader die

controleerde op schaamluis en het grensoverschrijdende gedrag van deze pater. Ter zitting heeft de partner van klager, mevrouw [naam] verklaard dat zij voor het eerst van het misbruik heeft vernomen van klager omstreeks het bezoek van de Paus aan Nederland. [aantal] Jaar geleden werd klager gevraagd door een ander slachtoffer uit [jaartal] om een getuigenverklaring af te leggen. Toen hebben klager en zijn partner weer uitgebreid over het misbruik gesproken.

Ten slotte wordt de klacht ondersteund door de gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagde van [naam] (in [jaartal]), van [naam] (klachtnummer 2011T301) en van [naam] (klachtnummer 2011T332). Bij deze klachten was sprake van misbruik door aangeklaagde onder vergelijkbare omstandigheden, hetgeen de klacht van klager aannemelijk maakt. Voorts acht de Klachtencommissie van belang dat ook aangeklaagde zelf, hoewel hij stelt dat hij zich het misbruik niet kan herinneren, het misbruik niet ontkent en zelfs niet onaannemelijk acht.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik circa 14 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij had moeten kunnen vertrouwen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde reeds jaren geleden op non-actief is gezet kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Aangeklaagde heeft daartoe een eerste stap gedaan door in het verweerschrift het leed van klager te erkennen en spijt te betuigen, hetgeen door zijn advocaat ter zitting nog eens is herhaald.

4.6. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de provinciaal van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kunnen wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciaal van de Congregatie van het Heilige Sacrament de klacht gegrond te verklaren, het leed van klager te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 12 november 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. L. Sanders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.